

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Futurum

Läsåret 2018/2019

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Vår skola.....	3
3.	Vår vision	4
4.	Definition av begrepp.....	4
5.	Läsårets arbete med planen.....	5
6.	Uppföljning och kartläggning.....	6
	6.1 Föregående års åtgärder.....	6
	6.2 kartläggning läsåret 17/18.....	7
	6.3 Analys av kartläggningen	9
7.	Åtgärder.....	10
	7.1 Prioriterad åtgärder.....	10
	7.2 Främjande och förebyggande.....	11
	7.2 Åtgärdande arbete	13
	7.2.1Så här gör vi om någon utsatts för kränkande eller diskriminerande handling 13	
	7.2.2Handlingsplan och utredande arbete	14
	7.2.3Om elev utsatts för kränkning av personal	14
	7.3 Uppföljande insatser	14
	BILAGOR.....	15
	Bilaga 1, Diskrimineringsgrunderna.....	15
	Bilaga 2, Lagarnas innehåll och begrepp	16

1. Inledning

Det finns två lagar som ska skydda mot kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan; diskrimineringslagen samt skollagen.

Futurums plan ska visa hur vi avser att arbeta främjande, förebyggande, upptäckande och åtgärdande för att främja elevers likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

En trygg vardag för de barn och elever som går i våra skolor är en förutsättning för deras utveckling och lärande.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (SFS 2010:800) måste förskolor och skolor arbeta aktivt och målinriktat för att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling – det är nolltolerans som råder. Därför ska skolor skriftligt dokumentera hur de arbetar främjande, förebyggande, upptäckande och åtgärdande. På Futurum har vi valt att skriva ett samlat dokument som visar hur vi jobbar mot kränkande behandling och mot diskriminering. Planen omfattar både hur vi ska arbeta när elev utsätts av annan elev och om en elev utsätts av personal.

Arbetet med barns och elevers lika rättigheter och möjligheter ska vara ständigt pågående och finnas med i verksamheternas alla delar. Det handlar om att skapa bästa möjliga förutsättningar för en skola för alla.

2. Vår skola

Futurum är en kommunal grundskola i Håbo kommun med ungefär 900 elever. Skolan är indelad i enhet f-3, enhet 4-6 och enhet 7-9. Till f-2 hör fyra fritidsavdelningar och till 3-5 hör en fritidsavdelning.

Skolan leds av en rektor och tre biträdande rektorer. Utöver skolledarna finns det sju arbetslagsledare på skolan.

Varje vecka träffas skolan elevhälsoteam som består av skolledningen, specialpedagog, studiepedagog, skolsköterska, kurator, skolpsykolog och studievägledare. Övrig personal, så som lärare eller elevassistenter, närvarar vid behov exempelvis som föredragande. Elevhälsoteamet samarbetar även regelbundet med socialtjänsten och Håbo kommuns centrala elevhälsa.

Skolan tillämpar antimobbingprogrammet KiVa. KiVa är ett antimobbingprogram och värdegrundsprogram som utvecklats av universitetet i Åbo.

På högstadiet finns ett elevsocialt team.

I skolans centrum finns en cafeteria för årskurs 6-9 där vuxen personal finns tillgänglig under stora delar av dagen.

3. Vår vision

Vår vision är att:

- Ingen utsätts för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- Den dagliga miljön är trygg för alla.
- Alla elever känner sig inkluderade och sedda
- All personal ska vara medveten om att kränkande behandling kan förekomma, men även hur den kan stoppas och förebyggas.
- När kränkande behandling uppstår ska skolan/förskolan ha en beredskap för att lämpliga åtgärder genast sätts in så att detta upphör.
- Elever/barn, personal och föräldrar ska gemensamt känna ansvar för att upptäcka och uppmärksamma kränkande behandling. Skolan tar sedan ansvar för åtgärdandet av densamma i samråd med föräldrarna.

4. Definition av begrepp

Enligt diskrimineringslagen och skollagen är det skolans skyldighet att genom främjande, förebyggande, upptäckande och åtgärdande arbete motverka diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbing. (se bilaga 1 och bilaga 2)

Diskriminering

”En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen innebär att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.”¹ De sju diskrimineringsgrunderna är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Trakasserier

”Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.”²

¹ <http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/>

² <http://www.do.se/om-diskriminering/former-av-diskriminering/trakasserier-och-sexuella-trakasserier/>

Kränkande behandling

”Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningarna kan bestå av till exempel nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiska handlingar. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Det är absolut förbjudet för personalen i skolan att utsätta barn eller elever för kränkningar.”³

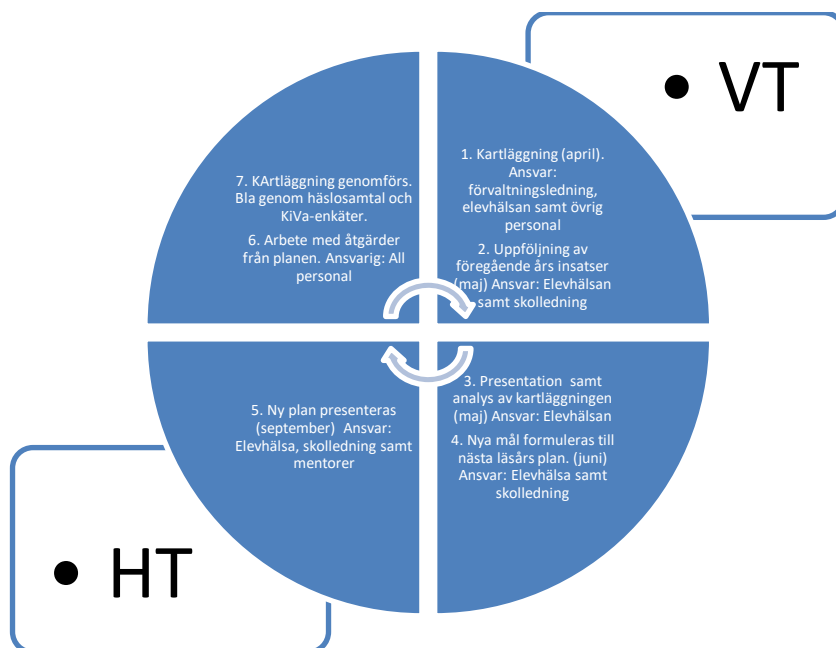
Mobbing

”att en eller flera individer upprepade gånger och under en viss tid tillfogar en annan individ skada eller obehag. Mobbing förutsätter en viss obalans i styrkeförhållandena: den som blir utsatt, mobboffret, har svårt att försvara sig mot den eller dem som angriper. Mobbing kan ske direkt, med fysiska eller verbala medel, eller indirekt, t.ex. genom social isolering”⁴

5. Läsårets arbete med planen

För att säkerställa att det kontinuerliga arbetet mot kränkande behandling, diskriminering, och trakasserier efterlevs så har ett årshjul upprättats. I årshjulet kan man se när de olika delarna av arbetet ska genomföras. Även ansvarsfördelningen framgår.

Rektor har det övergripande ansvaret för att planen upprättas och revideras varje läsår.

³ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/Stallningstaganden/Krankande-behandling/>

⁴ <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/mobbing>

6. Uppföljning och kartläggning

6.1 Föregående års åtgärder

Elevsociala teamet som består av socialpedagog, studiepedagog, skolsköterska, skolkurator och elevassistenter arbetar bland annat med att vara lärarna behjälpliga i det förebyggande och främjande elevvårdsarbetet. Det elevsociala teamet har direktkontakt med elever i riskzonen och agerar vid kränkningar och konflikter mellan elever och elever-lärare. Teamet har även arbetat mycket med problematisk skolfrånvaro.

Studiepedagog har haft gruppsamtal med tjejerna i årskurs sex och samtalat om känslor i syfte att förbättra studiero och minska konflikter.

Studie- och socialpedagogen i 7-9, har under året arbetat aktivt fram ett systematiskt arbete kring problematisk skolfrånvaro. Var fjärde vecka sammanställer de frånvaron. Överstiger frånvaron 20 % så kollas den upp med mentorerna som i sin tur tar kontakt med föräldrarna om de inte redan vet orsak. Fortsätter skolfrånvaron tillkallas vårdnadshavarna på möte tillsammans med mentor, studiepedagog, skolsköterska, kurator för att få fatt på problemet och upprätta en åtgärdsplan. Stegvis kopplas det på fler och fler insatser i förhållande till ärendets problematik. Vi följer den kommungemensamma mallen för arbetet med problematisk skolfrånvaro.

Skolsköterska och kurator har gjort flera klassbesök i samtliga förskoleklasser. Syftet med dessa besök har varit att eleverna skulle få en närmare relation till elevhälsan ur ett förebyggande synsätt samt att stärka gruppgemenskapen i klasserna.

Utöver dessa klassbesök har det hållits enskilda samtal med elever i olika årskurser för att öka elevernas medvetenhet om sin roll i grupperns beteendemönster.

Under läsåret har personal från fritids fått ansvar för att organisera rastaktiviteter.

Under året implementerades antimobbingprogrammet KiVa. Programmet har resulterat i ökad kunskap om mobbing, exempelvis vad det är för skillnad på konflikt och upprepade kränkningar och hur man kan arbeta förebyggande och främjande kring kränkande behandling. Vidare har det givit en tydlig struktur kring det åtgärdande arbetet när kränkningar har skett, hur skolan systematiskt ska gå till väga. Skolan har fått tydliga verktyg på hur de ska agera för att få stopp på kränkningarna. Med hjälp av Kiva-lektionerna som har hållits en gång i månaden i alla årskurser 1-6, 7-9 mer tematiskt, har givit eleverna kunskap om kränkningar, att det sker i ett socialt sammanhang och att alla kan bidra till att få ett bättre klassrumsklimat.

I arbete med KiVa-programmet har skolan upprättat ett KiVa-team som består av två lärare från respektive stadium, en biträdande rektor, socialpedagog, studiepedagog och skolkuratorer. Deras uppdrag är att utreda de incidenter som bedöms som upprepade kränkningensärenden. Utredningen går till på följande sätt; samtal förs med den utsatte eleven för att ingjuta trygghet samt förmedla att den vuxne är på den kränktes sida och tänker sätta stopp för detta. Sedan förs enskilda diskussioner med den eller de som utsätter för att markera att detta beteende är inte acceptabelt. Efter det sker täta uppföljningar med den som har blivit utsatt samt med den eller de som utsätter för att försäkra att kränkningarna har upphört. KiVa-

teamets uppdrag är också att hålla arbetet med KiVa-programmet levande och stötta lärarna kring arbetet med KiVa-lektionerna.

Skolhälсан har även haft klassamtal kring vad som händer i puberteten.

6.2 Kartläggning läsåret 17/18

Under 2017 gjordes en stickprovsundersökning av 30 incidentrapporterna under perioden oktober-december i årskurserna F-9. Av totalt 30 incidenter är 19 konflikt mellan elever, 9 kränkning och 4 upprepade kränkingsärenden. Främst sker incidenterna vid lunchen, på skolgården samt i klassrummen. Flertalet av incidentrapporter som granskats kommer från lågstadiet och mellanstadiet.

Utöver enkäterna har planerade samtal med vårdnadshavare samt elever hållits.

Vid hälsosamtalen som skolsköterskorna hade med eleverna i årskurs fyra och åtta framkom det att majoritet av dessa elever upplevde skolan som en trygg plats.

Under vårterminen genomförde Håbo kommun enkätundersökningar bland alla kommunens elever i årskurserna 3-9. De fick bland annat svara på frågor som handlade om trivsel och delaktighet. Enkäten behandlade även andra frågor som vi väljer att bortse från i denna plan. På Futurum skickades enkäten ut till 563 elever varav 393 svarade. I sammanställningen av svaren kan man inte utläsa vilken ålder samt vilket kön svaren representerar. Enkäten bygger på påståenden som eleverna får ta ställning till. Svaren lyder ”stämmer helt och hållet”, ”stämmer ganska bra”, ”stämmer mindre bra” samt ”stämmer inte alls”.

Lsåret avslutades med en situationskartläggning som KiVa administrerade. Kartläggningen genomfördes som en enkätundersökning. Alla elever från årskurs ett till och med årskurs nio skulle genomföra enkäten. Även lärare som ansvarat för KiVa-lektioner i en klass skulle svara på en enkätundersökning. Enkäterna finns som bilaga till planen och nedan sammanfattar vi resultaten.

Enkäten har besvarats av 499 elever. I årskurs ett till och med nio går det 722 elever. Enkäten har besvarats av 16 lärare. Det är 28 lärare som ansvarat för KiVa-lektionerna i klassrummen.

”andelen elever i olika årskurser som blivit mobbade två eller tre gånger i månaden eller oftare”

Åk 1 - 0%

Åk2 - 3%

Åk3 - 5%

Åk 4 - 9%

Åk 5 - 6%

Åk6 - 12%

Åk 7 - 9%

Åk8 - 17%

Åk 9 - 10%

Åk1-6 - 5%

Åk7-9 – 11 %

”Andelen elever i olika årskurser som blivit mobbade via internet två eller tre gånger i månaden eller oftare” (Frågan ställdes bara till årskurserna 4-9)

Åk 4 – 0%

Åk 5 – 0%

Åk6 – 10%

Åk 7 – 8%

Åk8 – 6%

Åk 9 – 10%

”Elevernas uppfattning om den egna klasslärarens/klassföreståndarens förhållningssätt till mobbning (ju högre värde, desto starkare anser eleverna att klasslärarens förhållning är mot mobbning)” Skalan sträcker sig mellan 1-4, där 4 är det högsta värdet.

Åk 4 – 3,8

Åk 5 – 3,8

Åk6 – 3,3

Åk 7 – 3,1

Åk8 – 3,1

Åk 9 – 2,9

”Elevernas upplevelse om hur mycket den egna klassläraren/klassföreståndaren har gjort för att förhindra mobbning (ju högre värde, desto mer anser eleverna att klassläraren gjort)” Skalan sträcker sig mellan 1-4, där 4 är det högsta värdet.

Åk 4 – 2,7

Åk 5 – 2,8

Åk6 – 1,9

Åk 7 – 1,6

Åk8 – 1,6

Åk 9 – 1,8

”Elevernas upplevelse av skolan/klassens atmosfär (ju högre värde, desto bättre anser eleverna att stämningen är).” Skalan sträcker sig mellan 1-4, där 4 är det högsta värdet.

Åk 1 – 3,6

Åk2 – 3,5

Åk3 – 3,5

Åk 4 – 3,5

Åk 5 – 3,0

Åk6 – 2,5

Åk 7 – 2,7

Åk8 – 2,3

Åk 9 – 2,8

”Andel elever enligt vilka det har ordnats KiVa-lektioner eller – teman i den egna klassen under det gångna läsåret.” Frågan ställdes bara till elever i årskurs 4-9.

Åk 4 - 95%
 Åk 5 - 91%
 Åk 6 - 75%
 Åk 7 - 84%
 Åk 8 - 51%
 Åk 9 - 88%

I redovisningen av de kommundemensamma enkäterna nedan har vi valt att redovisa ”stämmer helt och hållet” samt ”stämmer ganska bra” som att eleverna är positiva till påståendet. De andra svaren redovisar vi som att eleverna är negativa till påståendet.

64% anser att ”de får vara med och sätta upp mål för arbetet” (Förra året)

57% anser att ”de får vara med och sätta upp mål för skolarbetet” (6-9)

86% anser att ”de får vara med och sätta upp mål för skolarbetet” (3-5)

76% anser att ”elever och vuxna visar respekt för varandra” (17/18)

50% anser att ”elever och lärare respekterar varandra” (6-9)

67% anser att ”vi arbetar aktivt mot mobbing och okamratligt beteende på vår skola” (17/18)

64% anser att ”skolan arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling”

84% anser att ”de känner sig trygga i skolan” (17/18)

84% anser att ”de känner sig trygga i skolan” (6-9)

93% anser att ”de känner sig trygga i skolan” (3-5)

68% anser att ”det finns vuxna på skolan som de litar på och kan prata med om de behöver det”. (6-9)

90% anser att ”det finns vuxna på skolan som de litar på och kan prata med om de känner sig ledsna”. (3-5)

6.3 Analys av kartläggningen

Enkäten vittnar om att det stora flertalet upplever Futurum som en trygg plats att vara på. Vi kan utläsa att eleverna är nöjda med relationen till de vuxna, det finns alltid någon att vända sig till om man är ledsen. Vi kan anta att det elevsociala teamet har haft en positiv inverkan på elevernas trivsel på högstadiet. Vuxenstödjarnas och fritids insatser med rastverksamhet har också haft en positiv effekt på eleverna trivsel. Organisationens flexibilitet och snabbhet med att sätta in åtgärder som samtal och gruppsamtal med elever och elevgrupper är också en bidragande orsak till tryggheten.

En markant skillnad från föregående år är att 50% av eleverna anser att elever och lärare respekterar varandra till skillnad från föregående läsår då 76% svarade att de respekterar varandra.

Under året har arbetet med elevers delaktighet och ett mer strukturerat arbete med elevråden utvecklats. Elevrådsrepresentanterna har bland deltagit i en elevrådsutbildning med två elever från varje klass på skolan. Elevskyddsutbildning har givits till två elever från varje klass i årskurs sju och åtta. Elevrådsmötena har idag en bättre struktur och följs upp på ett bättre sätt.

På grund av fukt och mögelsanering pågår en renovering av skolan. Detta har lett till att många vittnar om bristfällig arbetsmiljö. Under 16/17 uttryckte eleverna ett missnöje över lokalerna, flytt ut till paviljongerna, transportsträckor mellan skåp och klassrum. Det upplevdes som stressigt och rörigt för många. Nu när eleverna har vistats i dessa lokaler en tid och funnit struktur och rutiner fungerar det över förväntan för de flesta elever.

I analysarbetet kring KiVa-enkäten kan följande utläsas. På frågan andelen elever i olika årskurser som blivit mobbad två eller tre gånger i månaden eller oftare sticker statistiken ut i åk 6 och 8. Där kan vi se att svarssekvensen har varit låg och därmed är det troligt att siffrorna är missvisande. Likaså på frågan andelen elever i olika årskurser som blivit mobbade via internet två eller tre gånger i månaden eller oftare, sticker siffrorna iväg i årskurs 6 och 9, där deltagandet har varit lågt. Vidare visar enkäten att arbetet med KiVa har varit lägre på högstadiet, där man har arbetat mer tematiskt och inte kanske lyckats fånga in eleverna i arbetet. Statistiken kring elevernas upplevelse om hur den egna klassläraren har gjort för att förhindra mobbning är lägre på Futurum i förhållande till andra skolor i Sverige som arbetar med KiVa. Elevernas upplevelse av skolan/klassens atmosfär visar på att stämningen är god och stämmer väl överens med den kommungemensamma enkätundersökningen. För detaljer kring KiVa-enkäten, se bilaga.

7. Åtgärder

7.1 Prioriterad åtgärder

Futurums vision är att vara en skola där alla elever ska kunna känna sig trygga och inte utsättas för kränkning eller diskriminering. Uppföljningen av föregående läsår visar att vi arbetar åt rätt håll men att vi behöver intensifiera arbetet, stärka vårt förebyggande arbete mot kränkning och diskriminering och arbetet med vår värdegrund.

- Futurum ska vara en trygg och lugn plats för alla. Införandet av antikränkningensprogrammet **KiVa** har givit skolan verktyg att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. Ansvaret för införandet ligger på skolledningen och KiVa-teamet. Skolledningen kommer även att jobbat tillsammans med arbetslagen för att skapa en tydlig struktur kring hur KiVa lektioner ska genomföras och hur rutinerna kring upprepande kränkningar ska åtgärdas. Implementeringen behöver få ta tid och det tar tid innan skolan får se tydliga effekter av arbetet. Det är viktigt att eleverna upplever att klassläraren arbetar för att förhindra kränkningarna. Även KiVa-teamets arbete behöver synliggöras för eleverna, att åtgärder görs. KiVa arbetet behöver genomsyra hela skolan. Tydlighet skapar trygghet för eleverna!

- Den kommungemensamma enkäten och KiVa-enkäten ska presenteras för lärarkollegiet vid terminsstart. Viktigt att betona att så många elever som möjligt svara på enkäten framledes för att siffrorna ska bli så tillförlitliga som möjligt och skolan har en användbart statistiskt att jämföra med från år till år. Dessvärre saknar vi statistik för läsåret 16/17 eftersom vi påbörjade KiVa arbetet under höstterminen 2017 och den centraliserade enkäten via Åbo Universitet endast görs under majmånad.
- Under det läsåret 2018/2019 kommer skolan fortsätta att analysera varför endast 50% av eleverna upplever att elever och lärare respekterar varandra. Skolan behöver analysera skolmiljön, handlar det om regelbrytande normer från eleverna sida och/eller brist på goda relationer mellan elever och lärare.

7.2 Främjande och förebyggande

Nedan följer en matris där vi sammanfattar vilka främjande, förebyggande samt åtgärdande insatser vi planerar att genomföra under kommande läsår. Efter matrisen beskriver vi i text mer utförligt de olika insatserna.

Främjande	Förebyggande	Åtgärdande
KiVa-lektioner	Rollspel, övningar, diskussioner, virtuella läromiljöer	Rutiner för att hantera kränkningar och diskriminering
Ökade kunskaper kring kränkningar	Analyser av kartläggningar. Bland annat genom enkäter	KiVa-team följer upp arbetet mot kränkningar och diskriminering
Trivselaktiviteter	Rastvakter samt rastaktiviteter	Nolltolerans mot icke önskvärt beteende
God kontakt med vårdnadshavare	Föräldramöten, utvecklingssamtal	
Elevsocialt team åk 7-9, bygger goda relationer med elever	Handlingsplan mot skolfrånvaro	Skolfrånvaro följs upp systematiskt
Elevråd/klassråd	Ordningsregler upprättas tillsammans med elever	
Hälsosamtal i åk f, 4,6 och 8	Samtal	Stöd och råd kring hälsa

Ifrågasättande av normer. Låta olika ta plats!	Normkritiska diskussioner	Stöd och råd kring normkritiskt tänkande och handlande från kuratorer och skolsköterskor.
Elevrådsutbildning		
Utbildning av elevskyddsombud		

Alla elever i förskoleklass, årskurs fyra samt åtta träffar skolsköterskorna för hälsosamtal.

Skolans undervisning strävar efter att utveckla likabehandling genom att ifrågasätta existerande normer och värderingar. Kuratorer är behjälpliga med material vid behov.

Planen mot kränkande behandling diskuteras i varje klass och elever får möjlighet att komma med synpunkter på innehållet. Synpunkterna redovisas till biträdande rektor. Vid dessa tillfällen säkerställs att eleverna är fullt införstådda med planens innehåll och dess betydelse. Även definitionerna går igenom så att eleverna med säkerhet förstår vad som menas med kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

All ny personal får planen i samband med att deras anställning börjar. Klassläraren ansvarar för att nya elever samt deras vårdnadshavare får ta del av planen.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling kommuniceras med vårdnadshavare vid föräldramöten och i föräldraråd. Vid dessa tillfällen erbjuds vårdnadshavare att komma med synpunkter på planen. Synpunkter rapporteras till biträdande rektor.

Varje incident som händer på skolan dokumenteras. Syftet är att snabbt hitta negativa mönster så att åtgärder kan sättas in.

Eleverna blir delaktiga genom samtal kring värdegrunden och alla människors lika rättigheter (t.ex. arbete med Barnkonventionen). Elevrådet tar aktiv del av enkäter och utvärderingar och initierar arbeten i sina klasser samt hjälper till att följa upp hur arbetet fungerar. Kartläggning av värdegrundsarbete görs av varje stadium med elevmedverkan för att alla ska få en gemensam syn på hur värdegrunden ska vara på vår skola.

Vi har ett elevsocialt team på skolan som bland annat har som uppgift att vara lärarna behjälpliga vid förebyggande och främjande arbete med klasser och grupper av elever på skolan. Det elevsociala teamet har direktkontakt med elever i riskzonen och agerar vid kränkningar och konflikter mellan elever och elever-lärare.

Skolan har under läsåret 17/18 infört antimobbingprogrammet KiVa. KiVa ger skolan goda verktyg för att arbeta strukturerat med förebyggande värdegrundsarbete, konkreta åtgärder när någon känner sig utsatt samt centrala enkäter som regelbundet mäter elevernas trivsel på skolan. Programmet ger även stöd med det åtgärdande arbetet vid upprepade kränkningsärenden. I KiVa finns material för att arbeta förebyggande genom t ex temadagar, föredrag, filmer, diskussioner, enkäter och rollspel. KiVa-team finns på alla enheter på skolan.

På skolan jobbar vi aktivt med klassråd, fungerande enhetsövergångar, fadderverksamhet och meningsfulla föräldramöten. Arbetet ska intensifieras i grupper med relationsproblem. Som resurs i detta arbete används skolans kuratorer, enhetens vuxenstödjare samt kamratstödjare.

Enkäter om kränkningar och diskrimineringar skickas ut till föräldrar och elever varje läsår. Strukturerade samtal ledda av pedagoger, kuratorer, skolsköterskor, socialpedagoger, skolledare samt studievägledare med syfte att kartlägga elevernas situation hålls regelbundet. Analyser och åtgärder görs för att komma tillrätta med eventuella brister.

Värdegrundsarbete. Kartläggning av värdegrundsarbete görs av varje stadium med elevmedverkan för att alla ska få en gemensam syn på hur värdegrunden ska vara på vår skola.

7.2 Åtgärdande arbete

Skolan har under läsåret 17/18 infört antimobbingprogrammet KiVa. Programmet ger personal på skolan goda verktyg för att arbeta strukturerat med förebyggande värdegrundsarbetet, konkreta åtgärder när någon känner sig utsatt samt centrala enkäter som mäter elevernas trivsel på skolan regelbundet.

Vi anmäler alla kränkningar och diskrimineringsärenden direkt till huvudman och startar en kartläggning och utredning av ärendet. Incidenter där den fysiska och psykiska arbetsmiljön riskerar att vara skadlig för/eller kränka eleverna anmäls och följs upp av EHT-teamet i samarbete med kontaktlärare och biträdande rektor.

Vid våld eller direkt hot om våld görs polisanmälan. Rektor informeras alltid om incidenter och kränkningar som också anmäls vidare till huvudmannen.

Vid incidenter följs handlingsplanen som finns under kapitel 7.2.1 och 7.2.2.

7.2.1 Så här gör vi om någon utsatts för kränkande eller diskriminerande handling

All personal

1. Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering i samband med verksamheten anmäler detta till bitr.rektor. Det sker genom mallen för ” **Incidentrapport till rektor**”. Incidentrapporten fylls i enligt följande:

- a. Personuppgifter om de inblandade samlas in
- b. Klasslärare informeras
- c. Incidenten beskrivs
- d. Rapportören tar ställning till om kränkande handling, diskriminering eller mobbning skett.
- e. Vårdnadshavare informeras
- f. Rapportör lämnar förslag på om vidare utredning behövs eller om incidenten är färdigutredd.

Rektor

1. Incidentrapporten tas emot, registreras i Ciceron och förvaras i en akt på skolan.
2. Anmälan görs till huvudmannen genom registrering i Ciceron..
3. Rektor ansvarar för att utredning sker skyndsamt. Utredningen startar omgående och i samband med att diskriminerande och eller kränkning handling upptäckts. Utredningen genomförs av personal som har ansvar för den aktuella eleven. Utredning dokumenteras på Futurums blankett ”utredning av incident”. Handlar incidenten om mobbning sker utredningen av KiVa-teamet. Utredningen lämnas till bitr. rektor, mentor samt elevsociala teamet.

7.2.2 Handlingsplan och utredande arbete

Vid genomförandet av utredningen samt vid upprättandet av åtgärder kan EHT-, KiVa- samt elevsociala teamet vara delaktiga.

Utredningen av incidenten görs på blanketten ”**utredning av incident**”. Nedan följer instruktioner för hur utredningen ska utföras.

- a. Uppgifter på de inblandade anges
- b. Utredningens slutsatser redovisas.
- c. Åtgärder beskrivs.
- d. Uppföljning bestäms
- e. Resultat av uppföljning redovisas

7.2.3 Om elev utsatts för kränkning av personal

Incident anmäls till rektor för skyndsamt utredning. Rektor säkerställer att händelsen utreds och anmäls till huvudman.

7.3 Uppföljande insatser

Elevens kontaktlärare har ett fortsatt ansvar för elev som upplever sig som utsatt. Ansvaret handlar om att följa upp måendet även efter att ärendet är färdigutrett. Kontaktläraren har också ett ansvar för att bevaka elevgruppen där kränkningen skett. Elever erbjuds alltid samtal med kurator.

Bilagor

Bilaga 1, Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju så kallade diskrimineringsgrunder, och dessa är:

Kön

Det biologiska kön som registrerats för en person vid födseln eller det kön som senare fastställts för henne eller honom. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsidentitet eller könsuttryck

Personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem vid födelsen. Det kan till exempel vara transsexuella, transvestiter, intersexuella, intergender och transgenderister. Med könsidentitet eller könsuttryck menar DO en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Etnisk tillhörighet

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, judendom, islam, buddhism, hinduism, ateism och agnosticism. Rasistiska övertygelser samt etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.

Funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet

En nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Skolan ska vidta skäliga åtgärder för att den fysiska, pedagogiska och sociala miljön görs tillgänglig så att en elev med en funktionsnedsättning kan delta på lika villkor som andra.

Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Bilaga 2, Lagarnas innehåll och begrepp

Diskriminering och trakasserier finns definierade i diskrimineringslagen medan kränkande behandling definieras av skollagen.

Diskriminering - innebär att ett barn/en elev, direkt eller indirekt, missgynnas av skäl som har samband med diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Trots att det sedan 2009 är förbjudet med diskriminering som har samband med könsidentitet eller könsuttryck och ålder så är förskolor/skolor inte skyldiga att arbeta förebyggande gentemot dessa diskrimineringsgrunder. En rekommendation är att verksamheterna ändå bedriver ett förebyggande arbete även på dessa områden.

Barn/elever kan i juridisk mening inte diskriminera varandra utan i förskolan/skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldiga till diskriminering. Då diskriminering handlar om ett missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som gör sig skyldig till diskrimineringen.

Trakasserier - innebär kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna. Det kan till exempel uttryckas i form av nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, fysiskt våld, utfrysning och hot.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur och benämns då sexuella trakasserier. Exempel kan vara beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som anspelar på sex.

Både personal och barn/elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling – innebär uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Uttrycken för kränkande behandling är de samma som beskrivits under rubriken trakasserier.

Kränkningar kan se ut på många olika sätt. De kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara både synliga och dolda, utföras i verksamhet men också via telefon eller Internet. Kränkande behandling kan både utföras vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling.

Både personal och barn/elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Repressalier

Personal får inte utsätta ett barn/en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet/eleven eller vårdnadshavaren har anmält förskolan/skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.